

Legendarne początki Polski.

Legendarne początki Polski.

Autor/autorka

Ewa Adamkiewicz

1. Etap edukacyjny i klasa

szkoła podstawowa - klasa IV

2. Przedmiot

historia

3. Temat zajęć

Legendarne początki Polski.

4. Czas trwania zajęć

90 minut

5. Uzasadnienie wyboru tematu

Jeden z elementów realizacji podstawy programowej. Temat jest zgodny z bieżącym planem nauczania.

6. Uzasadnienie zastosowania technologii

Zastosowane na lekcji narzędzia TIK powodują, że lekcje są o wiele atrakcyjniejsze dla uczniów. Wszyscy chętniej biorą w nich udział. Uczniowie wykazują większe zainteresowanie tematem. Dla niektórych uczniów zobrazowanie trudnych pojęć pozwala na ich lepsze zrozumienie. Narzędzia te umożliwiają prowadzenie zajęć zdalnie, pomagają w przyswojeniu i utrwaleniu wiadomości oraz szybkim sprawdzeniu wiedzy.

7. Cel ogólny zajęć

Zapoznanie uczniów z legendami związanymi z powstawaniem państwa polskiego.

8. Cele szczegółowe zajęć

1. Uczeń posługuje się terminami: legenda, plemię, dynastia, Słowianie, Polanie.
2. Wyjaśnia, w jaki sposób według legendy powstało Gniezno.
3. Wyjaśnia, kim byli Słowianie.
4. Wyjaśnia pochodzenie nazw: Polska, Polanie.
5. Wskazuje na mapie gród Gniezno.

6. Uczeń poszerza wiedzę i korzysta z wiarygodnych źródeł za pomocą nowoczesnej technologii komputerowej

9. Metody i formy pracy

Dyskusja, ćwiczenia interaktywne, filmy edukacyjne.

Praca indywidualna, praca z całą klasą, praca zdalna przez MS Teams.

Burza mózgów.

10. Środki dydaktyczne

Bogumiła Olszewska, Wiesława Surdyk-Fertsch, Grzegorz Wojciechowski „Podręcznik do historii dla klasy czwartej szkoły podstawowej Wczoraj i dziś”, wyd. Nowa Era, s. 39.

Platforma epodręczników:

<https://static.epodreczniki.pl/portal/f/res-minimized/R1HzEgAchqSyJ/1618408597/2eXU1QnSJXC1X2LHUVGBpJBzcoLPzitr.jpeg>

Kanał YouTube:

<https://www.youtube.com/watch?v=rXZDrVfLXFA>,

<https://www.youtube.com/watch?v=5L8K6rtFEkg>,

<https://www.youtube.com/watch?v=tgISPCNoCcs>

Aplikacja skaner kodów QR (kod QR znajduje się w materiałach pomocniczych).

Linki do platformy interaktywnych ćwiczeń wordwall:

<https://wordwall.net/pl/resource/391377/polski/legenda>

<https://wordwall.net/pl/resource/7553935/polski/legenda-o-pia%C5%9Bcie-i-popielu>

Pozostałe linki:

<http://włączpolske.pl/pliczki/2010>

<https://puzzlefactory.pl/pl/puzzle/graj/dla-dzieci/231477-puzzle-mapa-polski>

11. Wymagania w zakresie technologii

Każdy uczeń posiada:

komputer/tablet/telefon z dostępem do Internetu,

smartfon z zainstalowanym skanerem kodów QR.

12. Przebieg zajęć

• Aktywność 1

◦ **Temat:** Doświadczenie

◦ **Czas trwania:** 10 minut

◦ **Opis aktywności:**

1. Rozmowa na temat poznanych legend. Uczniowie wymieniają legendy poznane w młodszych klasach, np. Legenda o Warsie i Sawie, legenda o Lajkoniku, o Kraku i smoku wawelskim itp.
2. Nauczyciel zadaje pytanie: Czym jest legenda? Co to za historia, opowieść? –Burza mózgów: swobodne wypowiedzi uczniów.
3. Burza mózgów: Co to jest legenda?

- **Aktywność 2**

- **Temat:** Obserwacje i refleksja
- **Czas trwania:** 15 minut
- **Opis aktywności:**

Burza mózgów: Pytania do uczniów:

- a) Wymień imiona braci bohaterów legendy.
- b) Jakie imię nosi ten z braci legendy, który założył państwo polskie?
- c) Jaki ptak został uznany za znak?
- d) Na jakim drzewie orzeł miał swoje gniazdo?
- e) Jak Lech nazwał osadę, którą założył nieopodal dębu?
Pytanie do uczniów: Jaki był Popiel, a jaki był Piast?
- ukazanie postaci na zasadzie kontrastu (przeciwieństwa),
- pierwsza dynastia Piastów swoją nazwę zawdzięcza od domniemanego Piasta,
- według legendy syn Piasta – Siemowit został pierwszym księciem Polan.
- f) Czy czytanie legend jest ważne?
- g) Jak legendy wpłynęły na państwo polskie?

- **Aktywność 3**

- **Temat:** Teoria
- **Czas trwania:** 20 minut
- **Opis aktywności:**

1. Fil edukacyjny: wysłuchanie legendy O Czechu, Lechu i Rusie.

<https://www.youtube.com/watch?v=rXZDrVfLXFA>

2. Wysłuchanie legendy o Popielu.

<https://www.youtube.com/watch?v=5L8K6rtFEkg>

3. Wysłuchanie legendy o Piaście.

<https://www.youtube.com/watch?v=tgISPCNoCcs>

4. Nauczyciel wyjaśnia:

Dzieje naszego państwa sięgają średniowiecza. Dawniej Polska wyglądała inaczej niż teraz. Na całym terenie rosły gęste puszcze. Tylko w niektórych miejscach, na leśnych polanach i nad brzegami rzek, leżały niewielkie osady słowian. Słowianie to lud, który w V-VIII wieku osiedlał się we wschodniej, środkowej i południowej Europie. Słowianie zajmowali się uprawą roli, hodowlą bydła i rzemiosłem. Słowianie byli podzieleni na liczne plemiona. Plemię to grupa

spokrewnionych ze sobą rodów, zamieszkujący określony obszar. Jednym z plemion słowiańskich żyjących na terenie dzisiejszej Polski byli Polanie. Nazwa „Polanie” pochodzi od słowa „pole” i oznacza ludzi, którzy żyją na polach, czyli rolników.

O początkach państwa polskiego opowiadają legendy, które poznaliście.

5. Nauczyciel prezentuje mapę Polski za czasów Mieszka I.

<http://włączpolske.pl/pliczki/2010>

6. Nauczyciel prezentuje gród średniowieczny.

<https://static.epodreczniki.pl/portal/f/res-minimized/R1HzEgAchqSyJ/1618408597/2eXU1QnSJXC1X2LHUVGBpJBzcoLPzitr.jpeg>

7. Nauczyciel wyjaśnia, czym jest legenda?

Nasi przodkowie nie posiadali wielkiej wiedzy o początkach swojego państwa. Tworzyli więc na ten temat fantastyczne historie zwane legendami. Nie znamy do dziś ich autorów, nie wiemy też, kiedy powstały. Początkowo były przekazywane ustnie z pokolenia na pokolenie. Zostały spisane dopiero w czasach, kiedy na nasze tereny przybyli ludzie posługujący się pismem. Prowadzili kroniki, w których upamiętniali legendy o pradziejach państwa polskiego i jego władcach. Kronikarze często ubarwiali te opowieści – w ten sposób powstawały różne wersje tych samych historii. Wiemy, że większość wydarzeń i postaci w nich opisanych nie jest prawdziwa, jednak w każdej z legend można odnaleźć ziarno prawdy. Stały się one nieodłączną częścią naszej kultury i tradycji

• Aktywność 4

- **Temat:** Zastosowanie
- **Czas trwania:** 30 minut
- **Opis aktywności:**

1. Co to jest legenda: wykonanie ćwiczenia – tworzenie definicji legendy.

<https://wordwall.net/pl/resource/391377/polski/legenda>

2. Wykonanie ćwiczenia przy pomocy skanera kodów QR. Wykonanie zadań z platformy epodreczniki.

Kod dodany w materiałach pomocniczych.

3. Uczniowie układają puzzle: Mapa Polski.

<https://puzzlefactory.pl/pl/puzzle/graj/dla-dzieci/231477-puzzle-mapa-polski>

4. Uczniowie wskazują gród Gniezno, wymieniają plemiona polskie.

<http://włączpolske.pl/pliczki/2010>

5. Ukazanie ilustracji przykładowego grodu. Uczniowie rozstrzygają, w której części, A czy B, mieszkał książę, podając dwa argumenty.

<https://static.epodreczniki.pl/portal/f/res-minimized/R1HzEgAchqSyJ/1618408597/2eXU1QnSJXC1X2LHUVGBpJBzcoLPzitr.jpeg>

5. Praca domowa: Nauczyciel prosi, aby uczniowie podzielili się na kilka grup i przygotowali ilustracje wybranych scen z legend o początkach Polski. Mają nie nadawać im tytułów. Inni będą na kolejnej lekcji odgadywać, co przedstawiają rysunki.

13. Sposób ewaluacji zajęć

Wypełnienie i przesłanie ankiety przez MS Teams

https://docs.google.com/forms/d/1vjBxIrynWfC9_6V8jrfeifoWmm5yUfi1lpf8-gh79YY/edit

14. Licencja

CC BY-NC 4.0 - Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne 4.0 Międzynarodowe. [Przejdź do opisu licencji](#)

15. Wskazówki dla innych nauczycieli korzystających z tego scenariusza

W razie nieobecności przekazujemy scenariusz osobie, która nas zastępuje.

W przypadku wolnej pracy uczniów zadajemy część do domu lub rozszerzamy materiał.

16. Materiały pomocnicze

Plik o rozmiarze 17.15 KB w języku polskim

17. Scenariusz dotyczy Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej

Tak

18. Forma prowadzenia zajęć

dowolna